

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และ ผู้แทนครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 จำนวน 35 โรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรงเรียน จำนวน 27 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 26 โรงเรียน จำนวน 78 คน รวม 105 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และ ผู้แทนครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 จำนวน 34 โรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรงเรียน จำนวน 27 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 25 โรงเรียน จำนวน 75 คน รวม 102 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง สถานภาพละ 1 คน ที่อยู่โรงเรียนเดียวกัน โดยเทียบตารางของ แครีซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1987 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 43)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสถานภาพ

ขนาด	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้แทนครู	รวม	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้แทนครู	รวม
โรงเรียนขนาดเล็ก	9	9	9	27	9	9	9	27
โรงเรียนขนาดใหญ่	26	26	26	78	25	25	25	75
รวม	35	35	35	105	34	34	34	102

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดกรอบแนวคิด กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พุทธศักราช 2554 (2554 : 33-37) มีลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท ซึ่งเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาหลักทฤษฎี เอกสาร วิธีการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา (Content Validity) รวมถึงโครงสร้างและภาษา ประกอบด้วย

4.1 ดร.นิพนธ์ ยศดา วุฒิการศึกษา ค.ศ. (การบริหารการจัดการการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนดงบังพิสัยวนารอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ตรวจสอบด้านเนื้อหา

4.2 นายรุ่งระวี ศิริบุญนาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพยุหะวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ตรวจสอบด้านคุณภาพเครื่องมือ

4.3 นางสาวเสาวลักษณ์ ปีกกลาง วุฒิการศึกษา ค.ม.(หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครู โรงเรียนพยุหะวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ตรวจสอบด้านโครงสร้างและภาษา

5. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ครอบคลุมด้านเนื้อหา ด้านคุณภาพเครื่องมือ และด้านโครงสร้างและภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร IOC (IOC : Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 70) การกำหนดคะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าสอดคล้องกัน

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจสอดคล้องกัน

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกัน

แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67-1.00 ไว้

6. ได้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ

7. นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครู จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืงน้อยวิทยาคม โรงเรียนเหล่าหลวงประชานุสรณ์ โรงเรียนกุ่าสิงห์ประชาสรรค์ โรงเรียนหนองผึ้งวิทยาคาร โรงเรียนดุน้อยประชาสรรค์ โรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม โรงเรียนจตุรพักตร์ พیمانรัชดาภิเษก โรงเรียนจันทูเบกษาอนุสรณ์ โรงเรียนพุ่มรัตน์พิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน) จำนวน 7 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 300 คน) จำนวน 3 โรงเรียน

9. นำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนกโดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation)

10. นำแบบสอบถามจำนวน 36 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1985 อ้างถึงใน สุรวาท ทองบุ, 2550 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98
11. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปแสดงต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามและซองติดแสตมป์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ไปติดตามด้วยตนเองจนได้แบบสอบถามครบทุกโรงเรียน
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาทำการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด และคัดไว้เฉพาะฉบับสมบูรณ์ คือตรวจแบบสอบถามตอนที่ 1- 2 ทุกข้อ
2. จำแนกแบบสอบถามตามตัวแปรต้น คือ ขนาดของโรงเรียน
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ดังนี้

- 4.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลแต่ละข้อแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบเกณฑ์การแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

ค่าเฉลี่ย	4.51 ถึง 5.00	จัดอยู่ใน	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 ถึง 4.50	จัดอยู่ใน	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 ถึง 3.50	จัดอยู่ใน	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 ถึง 2.50	จัดอยู่ใน	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 ถึง 1.50	จัดอยู่ใน	ระดับน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 26 ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ t-test (Independent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 123)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 126)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม

2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่

2.1 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน สังกัดสำนัก
งานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ดังนี้

2.1.1 สถานภาพ ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- Way ANOVA) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 142)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ (F - distribution)

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

2.1.2 ขนาดโรงเรียน ใช้สถิติวิเคราะห์ค่า (t-test) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 137) เมื่อ ($\sigma^2_1 = \sigma^2_2$)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ